

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

SANAYİ, HİZMETLER VE TARIM KOMİSYONU

2012 SONRASI İKLİM REJİMİNE İLİŞKİN TÜRKİYE’NİN TEKLİFİNE İLİŞKİN TÜSİAD GÖRÜŞÜ

22 Nisan 2009

TS/SHT/2009-026

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İran Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Ortak Vizyon Bölümü: 2. Sayfa, 11. Paragraf

- Ülkelerin belli kriterlere göre “ileri gelişmekte ülkeler”(advanced developing countries)” ve “hızlı sanayileşmekte olan ülkeler”(rapidly industrialised countries)” şeklinde sınıflandırılması önerilmektedir. Ancak “rapidly industrialised countries” ifadesi “hızlı bir şekilde sanayileşmiş ülkeler” yani sanayileşmesini tamamlamış ülkeler anlamına gelecek ve yanlış anlaşılacaktır. Bunun yerine “rapidly industrialising countries” olabilir. Bu ifade hoş görülmezse “rapidly developing countries” ifadesi daha uygun olacaktır.

Ayrıca, bazı kaynaklarda Least Developed Country ifadesi de yer almaktadır:

- Ortak Vizyon 1. Sayfa, 11. Paragraf
- Protokolde bazı gelişmiş ülkelere sera gazı salımlarını azaltma yerine artırma hakkının verilmesi eşit sorumluluk ilkesine aykırıdır (Norveç)
- Bazı AB ülkelerine sıfır azaltım hedefi konması (Fransa, Finlandiya), gelişmekte olan diğer AB ülkelerine sera gazı artış hakkı tanınması da aynı ilkeyle çelişmektedir.
- Bu ayrıca tarihsel sorumluluk anlayışına da ters düşmektedir.

Azaltım Bölümü: 3. Sayfa, 8. Paragraf

- Bu bölümde Karbon Dioksit Tutma ve Depolamadan bahsedilmektedir. Gelişmiş ülkelerde bile bu teknolojiyle ilgili sorunlar (teknik ve hukuki) tam çözülmemişken, sadece prototip olarak ARGE amaçlı tesisler kurulmuşken Türkiye’nin bu teklifte bu teknolojiye atıf yapmaması daha uygun olabilir.

Türkiye’nin stratejisi: 3. Sayfa

- Türkiye’nin kişi başına CO₂ emisyonu Dünya ortalamasının yarısına, OECD ortalamasının dörtte birine yakındır. Dolayısıyla 1990 yılı referans alınarak indirim taahhüdünde bulunmak yerine, Türkiye’nin büyüme hızı da göz önünde bulundurularak ileriye yönelik oluşacak emisyon senaryosundaki artış hızından belli oranda sınırlama taahhüdü vermek şeklinde bir strateji uygulanmalıdır. Bazı ülkelerin kendi tezlerini önceden yazılı olarak önerdikleri dikkate alınarak Türkiye teklifinde de bu önerinin yer alması uygun olacaktır.
- Sınırlama hedeflerinin belirlenmesi başta olmak üzere, 2012 sonrasında gerçekleştirilecek çalışmalar planlanırken, kamu ve özel sektörün birlikte çalışacağı da ayrıca belirtilmelidir.
- Türkiye nüfus artış hızı gelişmiş ülkelere göre yüksek, ekonomik kalkınma yolunda gelişmekte olan bir ülke olarak yenilenebilir enerji yatırımlarını yaparken mevcut yerel kaynaklarını da (yerli kömür gibi) iyileştirerek enerji sürecine katmak durumundadır.
- Ülkemiz salımlarının sosyal ve gelişimsel ihtiyaçlara göre, büyüme trendi kapsamında, kontrollü olarak artacağı kabul edilmelidir.

Teknoloji Transferi Bölümü: 4. Sayfa

- Türkiye önermekte olduğu TTM ve çoklu anlaşmalar kapsamında kendi ulusal teknoloji gelişimini de geride bırakmadan sürdürebilir bir yaklaşımı uygulamaya almalıdır.
- “Teknoloji geliştirme çalışmalarına özellikle ileri gelişmekte olan ülkeler de dahil edilmeli ve ortak teknolojiler geliştirilmelidir.”ibaresine yer verilmelidir.
- “Bu tür bir anlaşma veya çoklu anlaşmalar taraflar arasında çevre dostu ürünlerin ve üretim sistemlerinin yayılmasını kolaylaştıracak bir yapı ortaya koyabilecektir” cümlesi “Bu tür bir anlaşma veya çoklu anlaşmalar taraflar arasında çevre dostu ürünlerin ve üretim sistemlerinin geliştirilmesini ve yayılmasını kolaylaştıracak bir yapı ortaya koyabilecektir” şeklinde düzenlenmelidir.

Finansman Bölümü: 5. Sayfa

- “Türkiye önemli bir teknoloji geliştirme ve kullanma potansiyeline ve altyapısına sahip bir ülkedir.” ibaresi eklenmelidir.